

300 letal bombardira Italijo - Premogarski spor še ne rešen

"SEDIMO V KLETI IN ČAKAMO SMRTI" - PRAVI PISMO

Nad 300 letal je napadlo včeraj Sardinijo in druge kraje v Italiji. — Požari so vidni 50 milj na okrog. — Mesto Essen razrušeno, kakor Stalingrad. — Vsak človek v Porurju je prizadet od zračnih napadov.

London, Anglija. — Ameriški letalci so včeraj strahovito bombardirali otok Sardinijo. Pristanišče Terranova so razrušili in ogenj je bil viden nad 50 milj na okrog. Trpela so tudi druga mesta, kakor tudi obrežna mesta v Italiji. Prebivalstvo zapuščeno v paniki razna mesta in beži proti Rimu. Mornariška baza La Maddalena v Sardiniji je tudi utrpela silovit napad od ameriških letalcev. V večerajšnjih bojih so sestrelili nadaljnih dvanajst italijanskih letal, kar znaša skupaj zadnje šest dni 329 osiščnih letal. Otok Pantelleria je drugi otok, ki je bil včeraj ves dan silovito bombardiran. Takih težkih napadov Italijani najbrže ne bodo v stanu dolgo prenašati.

Kakšnega značaja je zračna ofenziva zaveznikov proti Nemčiji, zelo značilno odkriva pismo, ki so ga našli pri mrtvem nemškemu vojaku na ruski fronti. Pismo je bilo pisano od vojakovega dekleta v Essenu na Westfalskem in pravi: "Pišiš, da v Essenu ni slabo. Ne veš kaj govoriš. Mi sedimo v kleti in čakamo smrti. Essen je spremenjen v kup razvalin." — Drugo pismo pisano drugemu vojaku pravi: "Po vsem Porenju kot v Duisburgu, Oberhausen, Dusseldorf, Dortmund in drugih krajih ni enega samega človeka, ki bi ne bil kaj prizadet od večnega napadanja iz zraka. To dovolj jasno pove, da Nemčija dobiva silovite udarce. Ti udarci pa bodo nadaljevali, dokler pruska trdnost ne bo odjenjala. Nemci so vojno

49,000 DELAVCEV NA STAVKI

Spor je začel, ko je Vojni delavski odbor dovolil le 3c. poviška na uro, mesto zahtevanih 8c.

Akron, Ohio. — V treh glavnih tovarnah gumija stavka okrog 49,000 delavcev. Spor je začel koncem zadnjega tedna, ko so delavci organizirani v CIO predložili zahtevo, da se jim zviša za 8c. na uro plače. Vojni delavski odbor, ki igra ulogo posredovalca in razsojevalca v zadevi je razsodil, da se dovoli le 3c. poviška, kar pa stavkarji niso sprejeli, marveč začeli s stavko že koncem zadnjega tedna.

Včeraj so delavci od Goodyear Tire & Rubber Co. in še dveh drugih tvrdk postavili pikete na stražo in niso pustili na delo nikomur razven paznikom in poslovojem podjetij. V vseh prizadetih tovarnah delajo razne predmete za vojsko, kot plinske maske, zračne barikadne balune, rešilne pasove in druge gumijaste vojne potrebščine. Te vrste izdelki so silno prizadeti radi stavke.

začeli, končati jo ne morejo. Z drugih bojišč ni posebnih sprememb, kot le delne praskne in zračni spopadi.

RUSIJA - STALIN - SFINGA

Sfinga je beseda grškega izvora in pomeni egiptovski kip z levim telesom in človeško glavo, kar je pomenilo modrost in moč egiptovskih kraljev. V grškem bajeslovju je pri Tebah dajala mimoidočim uganke, kdor jih ni uganil, ga je usmrtila. Po naše je sfinga zagovornica, nerazumljiva reč. Uporabljamo pa ta izraz le, kadar govorimo o nerazumljivih politikarjih, ali o kaki nerazumljivi državni politiki. Rusija je težko umljiva, zlasti za zapadnjake, zato jo ti kaj radi imenujejo za sfingo.

Taka sfinga je sodobni Stalin, vodja in neomejen diktator in vladar Velike Rusije. Njegovo ravnanje je mnogokrat zagovornica. Malo jih je, ki ga razumejo. Leta 1939, ko je sklenil pogodbo s Hitlerjem, svet ni mogel doumeti, zakaj tisti korak. Pozneje pa je svet počasi le spoznal, da je brkati Stalin vedel kaj je delal.

Te dni je prišla v svet vest,

da je Stalin ukazal razpustiti mednarodno kominternu, to je mednarodno središče, ali bolje rdeča Meka vseh komunistov na svetu. Taka komunistična Meka je bila dosedaj Moskva. Ta Meka se ima odpraviti na ukaz Jožefa Stalina samega. Komunisti po vsem svetu zijajo in ne morejo razumeti. Vendar so pa toliko disciplinirani in imajo tako močno vero v Stalina, da sami pri sebi mislijo, da Stalin ima prav in da že ve zakaj je napravil ta korak.

Stalinov korak, s katerim odpravlja, ali bolje nekako uradno vsaj za Rusijo razpušča mednarodno organizacijo komunizma pozdravlja ves zapadni svet. Zdaj so prepričani, če tudi imajo mnogi še svoje pomisleke radi Stalinove sfinge, da bo moč orati skupaj z Rusijo ne le samo zdaj v sili vojske, marveč tudi po vojni. Za Slované je najbolje, da pri tem upanju ostanemo.

DEŽEVJE IN POPLAVE RESNO OGROŽAJO DEŽELO

St. Louis, Mo. — Več tedensko deževje je po vsem osrednjem zapadu in deloma v južnih državah povzročilo velikansko škodo. Na milijone dolarjev je škoda. V južnem Illinoisu, v Indiani, Missouri, Arkansasu so cele pokrajine pod vodo. V mnogih krajih so imeli farmerji že posajeno koruzo in druge pridelke, kar bo zdaj v vodi, ki stoji že več tednov nad poljem, vse uničeno. Iz vseh okolic so nagnali skupaj silna števila goveje živine, ki so jo rešili pred poplavami iz nižavskih farm, oblasti imajo silne težkoče za preskrbo krme za živino, kakor tudi za preskrbo ljudi, ker na stotisoče je prizadetih. Poplave pa bodo zadale silni udarec tudi poljskim pridelkom, kar se bo poleti in v jesen silno poznalo. Deževje pa še vedno nagaja in nebo se kar ne more izvedriti.

RUSKI ZASTOPNIKI APELIRAJO ZA ŽIVEŽ ZA RUSE

Hot Springs, Va. — Ruska delegacija, ki se je udeležila konference za prehrano, ki se vrši v tem mestu je včeraj predložila zbornici svoj apel za pomoč Rusiji s živežem. Ruska vojska, ki že dve leti odbija najtežje udarce nazijske vojne mašine ima mobiliziran ves narod. Proizvodnja žita in drugih pridelkov vsled tega v Rusiji trpi. Rusiji bo mogoče nadaljevati to borbo le, če jo bodo zavezniki pomagali s zadostnimi zalogami živeža. Istotako bo treba pomagati Kitajski in mnogim drugim deželam. Prehrana ljudstev prizadetih od te vojne je najtežje svetovno vprašanje.

CHURCHILL POMIRIL PREMOGARJE

London, Anglija. — V desetih premogokopih v Doncasterju na Angleškem, so premogarji sklenili oditi na stavko te dni. To vest so iz Londona sporočili Winstonu Churchill, ki se nahaja točasno v Washingtonu. Ta je poslal po radio premogarjem apel, da naj upoštevajo položaj domovine, v katerem se nahaja in naj skušajo dvigniti proizvodnjo premoga. Premogarji so apel upoštevali in ostali na svojih mestih.

VOJNI DELAVSKI ODBOR V ZADREGI RADI ZAHTEV

Vojni delavski odbor je pripravljen, da pošlje zahteve, da se rudarjem plača od časa ko pridejo z dvigala v rov in do časa, ko pridejo na dvigalo, nazaj. — Težave dela tudi vprašanje glede sobotnega dela.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Polkovnik Paul Burrows, ki ima v oskrbi prevažanje letal vseh vrst v Evropo, je povdaril v svojem govoru te dni, da jate ameriških letal bodo prihajale v več kakor milijon dolgo, se ne prestando dvigajo oddelki bombnikov, mnogokrat po sto skupaj in odletavajo na Angleško.

Bern, Švica. — Nemško radio postaja v Berlinu je objavila včeraj vest, da so nemške čete dospele na Sardinijo in so se naselile v italijanske vojašnice. To vest je prinesel tudi berlinski večerni list, ki poroča, da je sardinjsko obrežje silno utrjeno in da v nemških rokah bo nedostopno.

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je priporočil za povišanje v podadmirala Williama A. Glassford, Jr., ob priliki, ko mu je podelil odlikovanje za uspešno izvedeno akcijo v okolici Dakarija zadnje jesen. Več kapitanov je na priporočilni listi za povišanje v kontre-admirale.

New Delhi, Indija. — Ameriški bombniki so pri bombardiranju luke v Rangoonu v Burmi zadeli tovorni japonski parnik, ki se je vžgal in preobrnil na stran ob pristaniškem pomolu. Poškodovali so tudi železniško postajo in obsežno skladišče pri isti. Rangoon je važna luka za Japonce, skozi katero prihajajo vse zaloge za japonsko vojsko v Burmi.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berite novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovencu".

Washington, D. C. — Premogarski spor še vedno ni rešen in zna delati še velike težave predno bo končno rešen, tako vsaj kaže potek raznih posvetovanj med zastopniki premogarske unije, operatorji in člani vojnega delavskega odbora. Največje težave dela vprašanje zahtev, ki jih stavlja unija, da premogarjev čas, ki mora biti plačan začne takoj, kakor hitro premogar stopi iz dvigala, s katerim pride v rov. Jenja pa ob času, ko vstopi na dvigalo, ki ga popelje iz rova. Operatorji se temu upirajo in navajajo svoje argumente. Vprašanje je res kritično in kakor zgloda se ne morejo zanj odločiti niti člani vojnega delavskega odbora.

Drugo enako težavno vprašanje je glede sobotnega dela. Mnogi premogokopi ne delajo kak dan sredi tedna, obratujejo pa potem v soboto. Stavljajo pa se zahtevo, da delo ob sobotah mora biti plačano, kot nadurno delo čas in pol. To zadnje bi se dalo že kako urediti, ni pa tako enostavno urediti zgorajšnje vprašanje, kedaj naj začne teči čas premogarju, ali takoj ko pride v rov, ali ko prične delati na svojem mestu v rovu.

Kakor zgloda bodo oba vprašanja ponovno postavili pred operatorje in zastopnike premogarjev, da ga rešijo sami. Če pa slednji ne bodo mogli tega rešiti, bo zadevo moral končno razsoditi vojni delavski odbor.

ŠEST MORNARIŠKIH LETALCEV SE UBILO

Monterey, Calif. — V bližini tukajšnjega zaliva je treščilo na obrežje mornariško letalo in se razbilo. V letalu je bilo šest mornariških letalcev, ki so se v nezgodi ubili.

VESTI O DOMOVINI

Te dni so se razvili v Jugoslaviji srditi boji med gerilci in oddelki nemške armade in elitne SS-garde. — Gerilci zasedli Sušak. — Izgleda, da se Italijani še niso umaknili iz Balkana.

Križi in težave nacistov z gerilci

Stockholm, 16. maja (AP) — Iz neutralnih prestolnic poročajo, da so neprestani gerilski napadi v ozadju nemških linij postali tako huda grožnja za nacistične vojaške operacije, tako v Sovjetski Rusiji kakor v Bosni, da je Heinrich Himmler, šef Gestape, organiziral posebno legijo za boje proti partizanom.

Poročila trde, da nabirajo člane te legije med najboljšimi strelci nemške vojske; organizirali so jih v skupine po 20 mož, ki imajo pravico, postopati popolnoma "neodvisno".

Berlinski dopisnik švedskega časopisa "Aftonbladet" pravi, da je obljubljeno posebno odlikovanje vsem onim vojakom, ki bi uspeli ubiti sto gerilcev.

Boji v bližini Sušaka

Stockholm, 17. maja (UP) — Iz Budimpešte poročajo brzojavno, da so jugoslovanski gerilci zasedli dne 12. maja hrvaško mesto Sušak v reškem zalivu in odbili vse poskuse hrvaških (Paveličevih) čet, da ga zavzamejo zopet nazaj.

Brzojavka trdi tudi, da so se odigrali hudi boji za posest vasi Kopovo, kjer pa so se morali po 24-urni bitki umakniti. V neki hrvaški obšini je vzela okupacijska oblast za talce tristo žena in nekaj mož, katero se njej sorodniki pridružili gerilcem.

Čete osišča se še nočejo umakniti iz BalRana

Kairo, 18. maja (NYT) — Dozdaj tu še ni videti nobenih znakov, da bi se Italijani umakali z Balkana kakor to zatrjujejo nekateri vesti.

Najbrže se nahaja na grški celini še vedno 9 italijanskih divizij in več nego dve nemški. Čete osišča so začele tudi z operacijami proti gerilskim skupinam v Tesaliji.

Bolgarska vojska je začela zopet prejemati iz Nemčije pošiljke tankov, tovornih avtomobilov in poljskih topov. To je ravno nasprotno od onega, kar se je godilo lani, ko je Bolgarska gledala na to, da ostane njena vojska slabo oborožena, tako da bi ji ne bilo treba sodelovati v vojni z Rusijo. Zdaj pa so Bolgari in Nemci enako zainteresirani na tem, da dobi bolgarska vojska čim boljše opremo, da bi mogla uspešno braniti ozemlja, katera ji je poklonilo osišče.

Nacisti in religija — konfiskacije . . .

Newyorški dnevnik "Daily News" prinaša dne 14. maja pod gornjim naslovom uvodnik, v katerem piše: "Nacisti so dne 10. julija

1941 konfiscirali vse cerkveno imetje v Jugoslaviji, dočim so bili mnogostevilni duhovni in člani raznih meniških redov deportirani ali vrženi v koncentracijska taborišča. "Posledica tega je, da so izjavili nemški škofje, da Nemčija v okupiranih ozemljih ustvarja mržnjo proti sebi in vsem nemškim institucijam."

Jugoslovanski patrioti se upirajo osišču

Washington, 20. maja (ONA) — Sile osišča so začele v južni Bosni novo kampanjo proti jugoslovanskim partizanom, toda težko deževje "ovira operacije", tako trdi radio Budimpešte glasom tukajšnje poslušalne službe.

Radio oddaja v angleščini je zatrjevala tudi, da so se partizani "skrili globoko v gozgovne južne Bosne", ter da od tam delajo izpade na Nemce in Italijane. Madžarski radio pravi, da so spopadi kratki, toda krvavi.

Tudi moskovski radio poroča o naraščajoči aktivnosti gerilcev v Jugoslaviji, posebno proti Italijanom. V Črni gori je bilo ubitih 560 Italijanov, 500 jih je bilo ujetih v bitkah od začetka meseca maja do danes. V Sandžaku je bilo ubitih več od 100 Italijanov.

Dalje poroča moskovski radio o srditih bojih proti Nemcem in ustašem v zapadni Bosni, kjer so pod pritiskom nadmočnega sovražnika partizani opustili mesto Gacko. Tudi v primorskih oblastih divjajo boji proti nadmočnemu sovražniku. V Slavoniji pa je prišlo do uspešnih napadov na železnice in mostove.

Preplašeno osišče zida utrdbe na Jugoslovanskem ozemlju

Stockholm, 20. maja (ONA) — Partnerji osišča so v svojem strahu popolnoma zaprli jugoslovanske meje napram Italiji in Avstriji; tam zidajo močne utrdbe in, kakor piše švedski list Nydag, je v prepovedanem ozemlju dovoljen le vojaški in uradni promet.

Novi boji

Associated Press poroča, da je berlinski radio javil pred komaj dvema dnevoma, da so se razvili srditi boji med gerilci v Jugoslaviji in oddelki nemške armade ter elitne SS-garde.

PO NAPADU AMERIŠKIH "LETEČIH TRDNJAV" NA PARIZ

Slika kaže, kako pospravljajo podrtje in razvaline v pariškem predmestju, kjer se nahajajo Renaultov tvornice, ki sedaj delajo za orožje in letala za Nemce. Slični prizori so vsakdanjost po krajih, ki jih napadajo iz zraka.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544.

Table with subscription rates for various durations and regions, including 'Naročnina' and 'Subscriptions' columns.

POZORI! Številke poleg našega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

"AMERIKANSKI SLOVENEK" BO IZHAJAL ZA NAPREJ DVAKRAT NA TEDEN

Za katoliške Slovence v Ameriki ni to nič kaj razveseljiva novica. Premnogi bodo celo obstrmeli ob tej novici.

Predvsem naj bo povedano, da list ne bo jenjal izhajati kot dnevnik radi kakih finančnih težav. Hvala Bogu, tega smo se očevali.

Seveda, dokler se komu servira le dobre stvari, se po dolgem času istih privadi in jih ne zna ceniti, kakor so vredne in zaslužijo.

Glavni vzrok, da "Amer. Slovenec" jenja kot dnevnik so izredne razmere v teh vojnih časih. Navdušenega osebja, ki bi delalo tudi iz idealizma za tako stvar, kakor je katoliški tisk, med nami je vsak dan manj.

V resnici večjih ljudi za uredniške službe, ki bi bili stalni, imeli dobro voljo, ki bi bili zanesljivi značaji po prepričanju, ni dosti več med nami, če je sploh kdo takih še na razpolago.

Samo primer: Ko je lani preminul poslovodja naše tiskarne pok. Albin Zakrajšek, je tudi vodstvo in nadziranje tiskarne padlo vse na rame urednika.

Kaj naj napravimo? Ali naj se urednik mnogo preobloži z delom ubijé samega sebe? Kdo bo vodil potem, ko

še za manjša dela ni sposobnih ljudi? Upoštevač ta dejstva, je delniška seja Tiskovne družbe Edinost sklenila, da se z dnevnikom začasno prekine, dokler bodo vladale take razmere, da ni mogoče dobiti zadostnega in sposobnega uredniškega osebja.

Toliko časa pa, dokler se v tem oziru ne spremeni, oziroma se ne bo dalo spremeniti, pa bo list "Amerikanski Slovenec" od 1. junija 1943 naprej izhajal dvakrat na teden in sicer vsak torek in petek v tednu.

Vsak torek bo izhajal list na 4 straneh, vsak petek pa na 6 straneh. Uredništvo se bo potrudilo, da bo list kot dotednik mnogo bolj zanimiv.

Glede naročnine in podaljšanja iste pa sledi posebno pojasnilo v jutrišnjih številki.

NOVA MAŠA V PITTSBURGHU

Dne 22. maja je bil posvečen v mašnika po Most Rev. škofu W. D. O'Brien D. D. v cerkvi sv. Klare v Chicagu, Ill.

Dne 30. maja, zadnje nedelje tega meseca bo pa zapel novo sv. mašo ob 10:30 v slovenski cerkvi Marije Vnebovzete v Pittsburghu, Pa., ob asistenci Rev. Nicholas Jos. Staresinica, svojega brata; Rev. Herman Golobica in Rev. Rudolf Flajnika.

Novomašnik je bil rojen leta 1919 v Pittsburghu, Pa. Najprvo je hodil v domačo slovensko farno šolo in jo dovršil leta 1932; potem je šel v Mt. Carmel kolegij v Niagara Falls, Ont., Kanada, zatem pa na katoliško univerzo v Washington, D. C.

Novomašnik ima dva brata, eden, že imenovan, je duhovnik, drugi, Nicholas, je pa v ameriški armadi. Potem ima tudi dve sestri: Frances, omežena Lubanski in Karolina. Oče mu je umrl leta 1927, mati pa leta 1939.

Novomašnik je član društva Marije Device, št. 50 KSKJ. Večletni tajnik tega društva in drugi glavni podpredsednik KSKJ, Math Pavlakovič, je njegov stric.

PRVA SEJA ZA ORGANIZIRANJE SANSa

Cleveland, O.

Vsa okoliška društva so bila obveščena pismenim putem, naj izvolijo svoje zastopnike ter jih pošljejo na ustanovno sejo za organiziranje podružnice Slovenskega ameriškega

narodnega sveta za našo okoličico. Ta seja se bo vršila v petek 28. maja ob 8 uri zvečer v eni dvoran SDD na Waterloo Rd. Tajnike teh društev, ki so bila obveščena in ki jih je nad 50, prosimo, naj nam blagovolijo sporočiti imena svojih zastopnikov.

J. F. Durn, začasni tajnik.

POMAGAJMO SANSU!

Sheboygan, Wis.

Ameriško Slovensko združenje v Sheboyganu, Wis., bo priredilo šaljivo enodejanko "Kordula", dne 29. maja ob 8 uri zvečer, v Fludernikovi dvorani; vstopnina je 25c. Poleg igre bo tudi, pozdrav, petje, deklamacija in godba.

Ves odbor, kakor tudi članstvo, se trudi, da vsak po svoji moči pripomore k boljšemu uspehu te prireditve.

Kakor je bilo že omenjeno, je ves dobiček od te prireditve namenjen za SANS. Upamo, da bo dvorana napolnjena, ker gre za tako koristno stvar. Tukaj se lahko pokažemo, da nismo Slovenci samo po imenu, ampak tudi po dejanju. Prosim samo eno moramo imeti pred očmi: da sedaj ne gre za osebno stvar, ampak za ves naš slovenski narod.

Vsak izmed nas gotovo ve, da ako bomo podpirali naš SANS bomo s tem veliko koristili in pomagali našim rojakom trpinom v stari domovini. Zatoraj vas vse vljudno vabimo, vse Slovence in Slovence tukaj v Sheboyganu, brez izjeme, kakšnega prepričanja ste, da se udeležite te prireditve.

Slovenska mati nam je dala življenje! Zatoraj je naša dolžnost, da pomagamo skupno tej naši nesrečni stari domovini, ki nas tako usmiljeno prosi s solzami v očesu in s tresočimi rokami: "Pomagaj-

te nam, ljube hčerke in dragi sinovi! Obljubili ste nam, ko ste se poslovili od nas, da nas ne boste nikoli pozabili. Ali sedaj, ko smo v smrtni nevarnosti, ko nas je zadela tako kruta nesreča, odkar se je pričela vojna, nas tako neusmiljeno mučijo, ubijajo, in preganjajo iz naših skromnih domov, se obračamo na vas. Sedaj vam kličemo: Pomagajte, pomagajte, ne zapustite nas v tej nesreči!"

Sedaj nastane vprašanje, kako jim bo mogoče pomagati in na kakšen način. Vsi vemo, da posameznik ne more pri vsej dobri volji prav nič storiti za svojo staro domovino. Zato pa imamo svoje zastopnike. In ti so SANS. Ti nas bodo zastopali in sporočili našo željo in tudi željo našega naroda, delali bodo po svojih najboljših močeh za naš narod. Samo zaupanje moramo imeti v te naše zastopnike in jim pomagati.

Apeliram še enkrat na vse Slovence sheboyganske, da nas posetijo 29. maja.

Mary Fale, predsednica.

PRIREĐITEV JADRANSKE STRAŽE

New York, N. Y.

V nedeljo, dne 16. maja je priredil glavni odbor Jadranske Straže v Zedinjenih Država Amerike in v Kanadi veliko spomladno proslavo na čast Jugoslovanski trgovski mornarici; prireditev se je vršila v Arlington Hall-u, St. Marks Place, New York.

Velika dvorana je bila vsa okrašena z jugoslovanskimi zastavami; v njej so se zbrali številni člani naše kolonije, med katerimi je bilo tudi mnogo kapetanov, častnikov in moštva jugoslovanskega trgovskega brodojva.

Koncertni del programa, ki je bil bogat in dobro izbran, je izvanredno dobro uspel. Prijubljena mlada slovenska umetnica, gđc. Ana Kepič, ki je odpela nekaj narodnih pesmi, je med slušalci izzvala burno navdušenje.

G. Pavao Perić, ki je organiziral to svečano prireditev Jadranske Straže, je v daljšem govoru razložil in opisal napore jugoslovanske trgovske mornarice in delo Jadranske Straže.

G. Dr. Stojan Gavrilovič, direktor Jugoslovanskega Informacijskega Centra je tudi nagovoril navzoče in se zahvalil g. Periću ter Jadranski Straži za organizacijo te krasno uspele narodne svečanosti. Poleg drugega je dejal g. dr. Gavrilovič:

"V bisernem nakitu našega Jadrana nam manjka še nekaj dragocenih kamnov. Poleg Zadra in Istre so nam bile tudi še druge zemlje ugrabljene o priliki prejšnje vojne od naše ga pohlepne in brzobzirne ga sosedna na zahodu, ki je danes postal naš kruti fašistični sovražnik. Vsa Jugoslavija, vsi Srbi, Hrvati in Slovenci žele in pričakujejo, da bodo ob koncu tej vojne te naše narodne posesti povrnjene naši skupni domovini."

V teku programa je bila svečana predaja zastave Jadranske Straže v imenu jugoslovanske kolonije. Rev. Pius Petrič je blagoslovil zastavo in počastil naše pomorščake, ki so padli v službi domovine za naše dobro in za stvar vseh zaveznikov.

Zastavo je prejel iz njegovih rok g. kapetan Stanko Marokini, ki je močno ganjen izjavil, da bo to zastavo hranil kot največjo svetinjo in da jo bo po osvoboditvi naše domovine predal, kakor dogovorjeno, Jadranski Straži v Jugoslaviji.

Govorili so tudi: predsednik J. S., g. Klement Marachič; kapetan g. Ivo Bronzan — v imenu posestnikov ladij; g. Šime Božulič v imenu mornarjev, in g. Silvester Jovica v imenu J. S. v New Yorku.

Te patriotske govore je zaključil stari in izkušeni pomorščak, g. Antun Vilovič, katerega poslednje besede: "V slogi je moč, v neslogi propast" so vsi prisotni Jugoslovani pozdravili z burnim navdušenjem.

J. I. C.

SLOVENSki KATOLIŠki DAN V CLEVELANDU

Cleveland, O.

Vsako leto priredi Zveza društev Najsv. Imena v Clevelandu katoliški dan. Druga leta smo ga prirejali na prostem in združeno s piknikom, letos pa, ko je težko za prevoz, bomo priredili ta katoliški dan dne 30. maja v dvorani pri Sv. Lovrencu v Newburgu. Ta nedelja bo peta nedelja v mesecu, zato društva ne bodo imela sej.

Je prav primerno, da se vsi Slovenci udeležimo tega katoliškega shoda. Program bo res prav dobro izbran; za to se trudijo odborniki Zveze. Ob 2 uri popoldne bodo v cerkvi Sv. Lovrenca Šmarnice in pete litanije, po opravlilu v cerkvi pa se bomo podali v cerkveno dvorano, kjer bo prav lep program. Otvorili ga bosta dve deklici, sestri Margaret in Marion Maver. Sledili bodo razni govori, pevski nastopi in šaljivi prizori. Iz Loraina bo nastopila po celi Ameriki znara pevka gospodična Mary Polutnik, gl. nadzornica KSKJ. Tudi sosedna država Pennsylvania bo častno zastopana. Mr. John Dechman, predsednik poročne odbora KSKJ, ki med nami in nam bo podal primeren govor. Naši sosedje iz Barbertaina so tudi obljubili, da bodo navzoči. Kaj bodo vprizorili, naj ostane za danes še tajno. Seveda, slovenske fare v Clevelandu se pripravljajo, da presentijo nas gledalce. Nastopil bo tudi ravnokar došli gospod Rev. Franc Gabrovšek, ki bo imel zaključni govor. Gotovo nam bo več zanimivosti povedal iz stare domovine Slovenije. Sam nastop Father Gabrovška je vreden, da ga gremo poslušati. Vsi nastopi pa bodo kratki, da se nam eči in ušesa prehitro ne utrudijo. Po programu pa se bomo malo vsedli k mizam, strežaji nam bodo pa prinesli ponečega se

(Dalje na 4. strani)

DOGODKI Med Slovenci v Ameriki.

Nova državljanka Chicago, Ill. — Mrs. Rose Stražišar, 1827 W. 21 Pl., je pred kratkim dobila drugi državljanski papir.

Odlična graduantka Willard, Wis. — V četrtek 20. maja zvečer se je vršil program graduacije na tukajšnji Greenwood High School.

Willard, Wis. — V četrtek 20. maja zvečer se je vršil program graduacije na tukajšnji Greenwood High School. Ena izmed dveh, ki sta pri tej priliki prejela najvišjo čast in odliko, je Miss Angeline Snedic, hčerka ugledne tukajšnje rojakinje pa tudi naročnice Am. Slovenca in Novega Sveta, Mrs. John Snedic. Angeline je predsednica dijaškega zbora in je bila delavna v raznih dijaških podvzetjih. Prejela je D. A. R. nagrado za vzgledno državljanstvo. Vsa štiri leta je bila odličnjakinja z "A" rekordom. Dobila bo postavodajno štipendijo, da se lahko prosto šola na katerem koli državnem učiteljskem kolegiju v Wisconsinu. Najbrž bo šla na Eau Claire. Vrh Angeline, kakor tudi njeni materi, častitamo. — F. P.

Lieutenant Frank Klaus Cleveland, O. — Poročnik Frank Klaus, sin Mrs. Margaret Klaus iz 501 E. 120 St. je pred kratkim prišel domov na kratek dopust. Klausova družina je živela nad 25 let na Spiker Ave. Frank je 12. maja graduiral iz častniške šole v Fort Benning, Ga. Naše častitke.

Jos. Goličnik Jr. umrl Milwaukee, Wis. — Zadnje dni je smrti zapel pogosto posegla v slovenske družine. Dne 7. maja je preminil, star komaj 39 let, rojak Joseph Goličnik, sin Mr. in Mrs. Joseph Goličnik st., na 2016-A So. 26th St. Bil je samec ter poleg staršev zapuščal še sestro Mary in brata Rudolpha. Pogreb je bil iz Kaiserjevoga pogrebnega zavoda v torek, 11. t. m. na Holy Cross pokopališče. Bil je član društva št. 1, JPZS.

Za naše Primorce New York, N. Y. — Dr. Ivan M. Čok, predsednik odbora Jugoslovani in Italije, je 17. maja poslal predsedniku Rooseveltu in Winstonu Churchillu v Washingtonu brzojavko, ki so glasi po naše: "Vedno bolj se širijo govornice o zavezniški mirovni ponudbi Italiji, ki vzmernirajo 700.000 Jugoslovani, katere so v prvi svetovni vojni podarile Italiji Velike Britanije, Francije in caristična Rusija. V njihovem imenu prosimo, naj se končno veljavno ne sklepa mir ali premirje z Italijo, ako nam ni prejel zajamčena prostost izpod italijanskega jarma. Ena prvih moralnih dolžnosti Velike Britanije je, da nam popravni kričico, ki nam je bila storjena z Londonskim paktom 26. aprila 1915 ter nam povrne našo prostost."

TARZAN (714) JAGGERJEVA PREDNOST

AS TARZAN APPROACHED, JAGGER SHOUTED: "I'LL KILL YOU!"

Ko je Tarzan prišel bližje, je Jagger zavpil: "Če se mi takoj ne zglubiš, ti bom že posvetil: ubil te bom!"

THE DAUNTLESS APE-MAN'S ANSWER WAS A STEADY, SLOW ADVANCE.

Neustrašeni opičji mož se ni zmenil za to grožnjo. Z enakomernimi počasnimi koraki je stopal naprej.

SUDDENLY WITH A LIGHTNING SPURT HE DARTED AT HIS Foe.

Naenkrat pa se je z bliskovitim skokom, kakor bi kdo izstrelil puščico iz loka, zakadil v svojega sovražnika.

715-

JAGGER WAITED, THEN, AT THE PROPER MOMENT, HE DROVE THE MURDEROUS CLUB AT TARZAN'S HEAD.

Jagger je čakal. Ko je prišel pravi trenutek, je zamahnil s svojo morilno gorjaco proti Tarzanovi glavi.

Napisal: Edgar Rice Burroughs

REV. ANTHONY L. BOMBACH, SREBRNOMAŠNIK

Te dni obhaja svoj srebrnomašniški jubilej večlet. g. župnik, Anthony L. Bombach, slovenski župnik pri sv. Kristini v Euclidu, Ohio, clevelandskem predmestju. Duhovno in slovesno bodo praznovali njegov srebrni jubilej pri sv. Kristini ob prihodno nedeljo dne 30. maja ob 11. uri, ko bo odlični jubilar daroval svojo srebrno mašo.

REV. ANTHONY L. BOMBACH

Večlet. g. Anthony L. Bombach, sedanji župnik pri sv. Kristini v Euclidu, Ohio, se je rodil dne 6. novembra 1895. Njegov oče je bil g. Anton Bombach (p. d. Otoničarjev), doma iz Rakeka na Notranjskem. Mati pa mu je bila g. Marija, rojena Zakrajšek (p. d. Kovačeva), iz Prešerje pri Ljubljani, sestra preč. g. p. Kazimirja Zakrajška.

Father Bombach je precej sveta prepotoval v letih, ko se je šolal. S petim letom je že začel prvi razred v Lorainu, kjer so se bili naselili starši po prihodu v Ameriko. Ko je bil v tretjem razredu, se je leta 1904 družina podala na obisk v domovino, kjer je oče prodal malo kmetijo ter se zopet podal nazaj v Ameriko, malega Tončka pa pustil pod varstvom strica, patra Kazimirja, v Kamniku na Gorenjskem, kjer je deček stanoval pri splošno poznani "Manci" in dokončal četrti razred ljudskih šol. Nižjo gimnazijo je obiskoval v škofskih zavodih Sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. Leta 1910 se je vrnil k staršem v Ameriko ter se v jeseni podal v kolegij sv. Jožefa v Runselear, Indiana, kjer je končal višjo gimnazijo. Modroslovje ali filozofijo je pa potem študiral v semenišču sv. Bernarda v Rochester, N. Y. Čeprav najmlajši v razredu, je koncem dveh let sam izmed več kot 70 sošolcev delal posebne izpite pred predpisano komisijo za "bakalaurat" modroslovja. To je prvi korak za doktorat, za katerega se pa ni mogel pripraviti, ker ga je naslednje leto prevz. njegov škof poslal za bogoslovne študije v clevelandsko semenišče.

V mašnika je bil posvečen 25. maja 1918. Takoj naslednjo nedeljo pa je pel novo mašo v Lorain, Ohio. Takoj po novi maši je bil nastavljen za duhovnega pomočnika na slovenski župniji pri sv. Vidu v Clevelandu, kjer je deloval tri leta. Farani sv. Vida se ga še danes spominjajo kot dobrega pridigarja in skrbnega dušnega pastirja.

Leta 1921 je bil imenovan za profesorja klasičnih jezikov na Cathedral Latin School, škofijski višji šoli. Nastanjen je bil v isti dobi v župnišču fare sv. Lovrenca, kjer je tudi bil na razpolago za pomoč ob sobotah in nedeljah. Leta 1922 je po novi škof spremenil ustanovo na višji šoli in je Father Bombach postal polnočasni kapelan pri sv. Lovrencu v Newburgu.

Leta 1924 je bil imenovan za župnika slovenske župnije Presv. Srca Jezusovega, kjer je uspešno župnikoval šest in pol let. Kot gospodar se je izkazal zelo velikega mojstra in so mu Slovenci v Barbertonu še danes hvaležni, kar je storil za nje tekom službovanja med njimi.

V januarju leta 1931, ga je mil. g. škof, ki je poznal v večlet. g. Bombachu spretnega gospodarja in dobrega duhovnika, odločil za župnika v tej mladi župniji sv. Kristine v Clevelandu. Euclid je predmestna okolica na vzhodni strani, po kateri se razprostira rezidenčni del mesta, kamor se je zadnjih petnajst let preselilo mnogo družin iz St. Clair ceste in drugih krajev. Je to zelo prijazen kraj ob Erie jezeru, poln lepih drevo-redov. Tam na 222. ulici se nahaja cerkev, šola in župnišče — župnija, ki ima po mnenju mnogih najlepšo bodočnost v Clevelandu.

Od začetka je bila fara sv. Kristine namenjena za Slovence te nove okolice. Uradni podatki pa kažejo, da je bila takoj od začetka precej mešana; sedaj je pa tretjina dobrih faranov iz drugih narodnosti. V farni šoli n. pr. kjer je bilo lani 220 otrok, je zastopanih deset prvotnih narodnosti. Isto se opaža po vseh predmestjih in predmestnih župnijah.

Župnijo sv. Kristine uspešno vodi že od leta 1931 večlet. g. Anthony L. Bombach. Ker so to cerkev, župnišče in šola pač delali njegovi predniki v času največje draginje pred krizo, je umevno, da so župniji naložili tudi precej visok dolg. Ko so leta 1931 predstojniki odločili Fathra Bombacha za to župnijo, da bo on nosil breme gospodarstva, se je v svoji previdnosti najprej vrgel na dolg. Posrečilo se mu je, da je to vprašanje spretno rešil s tem, da je dosegl znižanje farnega dolga od \$56,000.00 na \$27,000.00. Zdaj pa je vstrajno na delu, da ostali del dolga čimprej odplača, nakar bodo Euclidčane začeli snovati načrte za večji in obširnejši hram božji v naselbini.

Večlet. g. Bombach je duhovnik iz mlajše generacije. Šolan v starem kraju in v Ameriki, pozna značaj starih in mladih. Obvladuje oba jezika popolnoma, kar je zelo važno, ker more tako ustrezati stari in mladi generaciji našega rodu tu v Ameriki.

Dasi še mlad, ima za seboj najboljši rekord kot duhovnik, kot navdušen slovenski kulturni delavec in agilen voditelj. Njegova dela, preje kot pomočnika pri sv. Vidu in pri sv. Lovrencu, v Clevelandu, nato pa več let kot samostojni župnik v Barbertonu in zdaj že devet let v Euclidu, stoji za njim kot časten spomenik v zgodovini našega naroda. Z svojo agilnostjo je dokazal, da je odlični naslednik slovenskih duhovnikov pionirjev v Ameriki.

Župnija sv. Kristine se z njim veseli njegovega jubileja in mu dolguje hvaležnost za njegovo delo. Župnija je danes ob 25 letnici njegovega mašništva ponosna na njegovo delo — saj je odplačala ves svoj dolg in po njegovi zaslugi lastuje deset akrov zemljišča, kjer ima vse pogoje za uspešno rast.

Hvaležni kot otroci svojemu očetu bomo na dan 30. maja dali z njim skupaj zahvalo Bogu pri njegovi jubilejni sveti daritvi ob 11. uri, za vse milosti, ki jih je on sam in mi z njim vred sprejeli in prosili bomo Boga, naj bo blagoslovljena njegova pot še daleč tja bileja, da bomo pod

bileja, dabo, da bomo pod njegovim vodstvom imeli dovršeno župnijo svete Kristine, kateri je posvetil toliko pozornosti.

Na mnoga leta kličemo svojemu dragemu duhovnemu očetu farani župnije svete Kristine!

Francoski pisatelj Gustave Flaubert je bil strasten ribič. Često je sedel pred svojo hišico na stol ali v travo, vrgel trnek v vodo in se zatopil v globoke misli. Nekoč ga je ogovoril kmetič: "Gospod Flaubert, na tem kraju ne boste nikoli ničesar vlovili! Pojdite nekoliko višje, tam nad mlinom mrgoli postryi. Potegnili boste vsakih pet minut eno iz vode!" Pisatelj mu je na to odgovoril: "Prijatelj, najlepša hvala za vaš nasvet, to, kar ste mi povedali vi, vem zdavnaj že sam, toda prav takšno opravilo bi me preveč motilo."

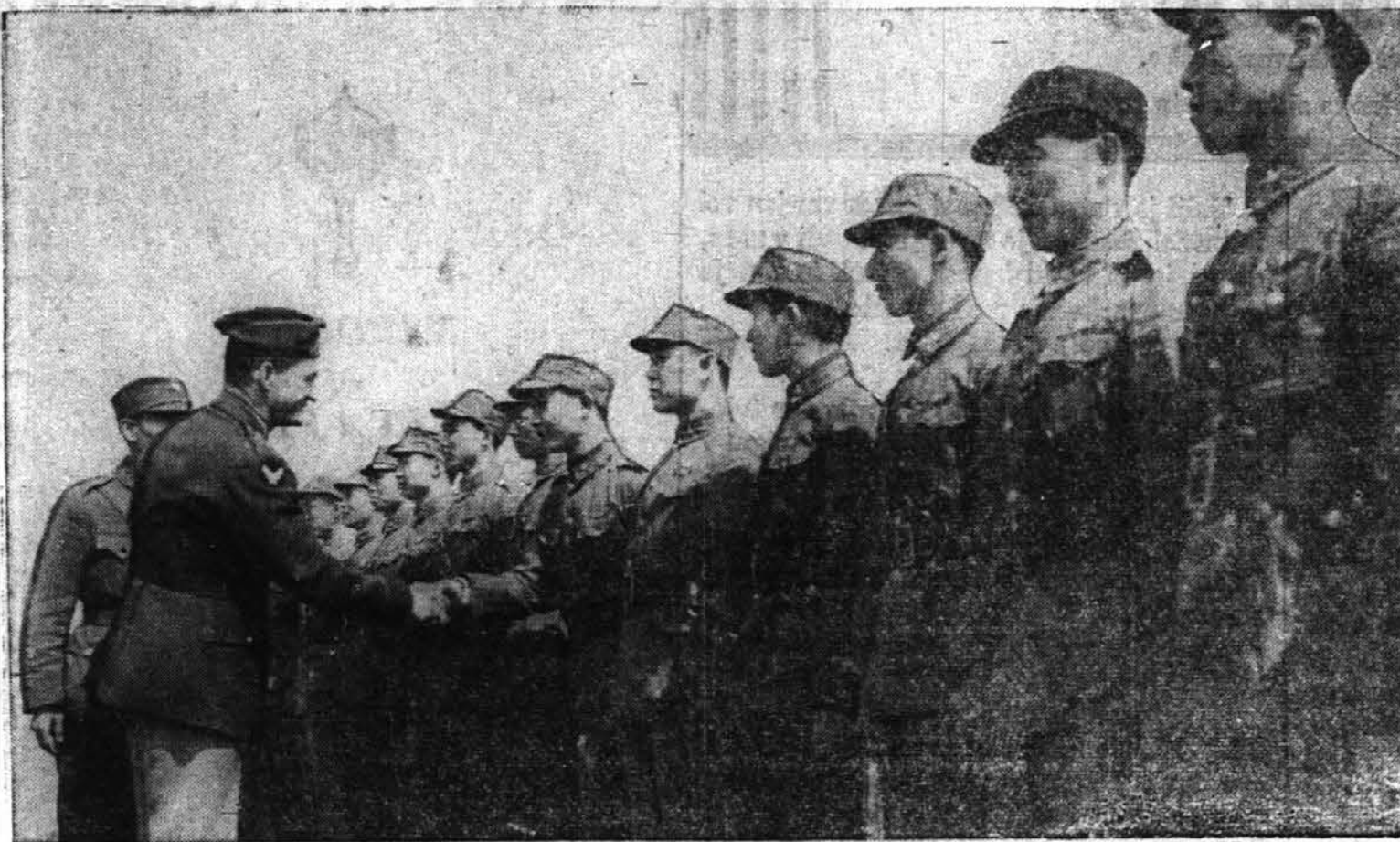
DOGODBICE

Franc Molnar je tri dni z veliko gostoljubnostjo stregel svojemu agentu Millerju, ki je bil prišel k njemu v posete. Ko je odhajal, je dejal Miller: "Pa še sami me obiščite!" — Štiri leta pozneje se je Molnar prvič odpeljal v New York in vožnja ni bila zaradi viharja nič kaj prijetna. Ko je stopil na ameriška tla, je Molnar najprvo zagledal Millerja, ki ga je čakal s prijaznim nasmehom. "Veste kaj," je dejal Molnar žalostno, "malo daleč stanujete, dragi Miller!"

NA ODDIHU IN ZABAVI OB PROSTEM ČASU

Nekje na kamenitem obrežju Russel otokov v Tihem morju, kaže slika skupino ameriških vojakov, ki počivajo po bojih in se zabavajo z opazovanjem morja in otočja.

SKUPINA KITAJSKIH LETALCEV

Ameriški letalski inštruktorji čistajo kitajskim letalskim kadetom, ki so dovršili letalski tečaj v Združenih državah in se bodo v kratkem vrnili v svojo domovino, kjer bodo kot letalci branili svojo domovino pred Japonci.

NAGAJIVCI IN POREDNEŽI SE OGLAŠAJO

P. Bernard Ambrožič, OFM.

Nagajivci in poredneži nam v tiskani in govornici besedi pridno dokazujejo, da je ustanova Pomožne Akcije Slovenskih Župnij prav dobra stvar. Saj ima vsaka dobra stvar brž svoje nasprotnike — že samo to je svoje vrste dokaz. Še večji je pa ta, da ne morejo drugega ko polniti svoje kolone in zamahovati z rokami, v resnici pa ni zdravega zrna v vsem tem, razen tega, da jim njihovo nagajanje služi k boljšemu apetitu. Neka jim bude!

Nagajivost je v tem, če kdo zapiše kljub boljši informiranosti, da se je dne 7. maja v Clevelandu ustanovila NOVA pomožna akcija. Ameriška Domovina je takoj drugi dan povedala, da se je Pomožna Akcija Slovenskih Župnij tisti dan samo POŽIVILA. Zakaj se je poživila, se lahko takole pove. Zato, ker je malo poprej dobila iz starega kraja več NUJNIH prošelj, naj vendar nikar ne preneha s svojim delom. Zakaj pa že poprej ni bila "poživljena", to lahko drugič povemo, če koga zanima.

Nagajivost je v tem, da kdo reče: Kaj je deset tisoč dolarjev! To je toliko kot kapljica v morje in za kako kapljico se sploh ni vredno spraviti na delo... O, saj bi Pomožna Akcija Slovenskih Župnij tudi milijona ne zametavala! Še manj bi ga zametavala kaka

dobrodelna pisarna doma. Prav je, da kdo poudarja, kako malenkostni smo, da smo si postavili cilj le za 10,000 dolarjev. Če bo ves naš svet to spoznal, bomo kmalu lahko postavili kak bolj močan mejnik... Če je pa naše delo za deset tisoč dolarjev neumestno in morda celo neumno, kar to neumestno je šele nabirati za kak ruski relief! Rusov je menda stokrat toliko kot Slovencev. In naši ljudje jim hočejo s kako majhno prirreditvijo priskočiti na pomoč! Morda naredi 50 dolarjev za Russe, pa se še hvalijo po časopisih, kaj so naredili! Če je smešno delati za majhno odpomoč drobnim Slovencev, kako smešno bi moralo biti šele za Russe "kolektati"! Pa to se nikomur smešno ne zdi, tudi nam ne. Še manj se nam pa zdi smešno delati za Slovence. Če namreč stvar prav razumemo, tudi ruski relief gre v njihovo korist TAKOJ.

Nagajivost je, če kdo zapiše (in je bilo celo že tudi tiskano), da je treba način poslovanja Pomožne Akcije Slovenskih Župnij prikrivati pred AMERIŠKO ZVEZDNO VLADO! Sam Bog ve, če je to še samo nagajivost — če ni morda le vse nekaj več?! Pomožna Akcija Slovenskih Župnij ima svoj charter of Bishop's Reliefa v Washingtonu. Bishops' Relief je pa te dni objavil po vseh mogočih ameriških papirjih, da je pravkar razdelil na sto tisoč dolarjev med potrebne narode po svetu, med drugim je dal tudi za Slovence \$15.000. Odborniki Pomožne Akcije Slovenskih Župnij zdaj čakamo s strahom in trepetom poročil v časopisih, da je Ameriška Zvezna Vlada dala vse ameriške škofo aretirati in jih poslala kašo pihat. Gorje nam! Kmalu bomo tudi mi kašo pihali. Zlasti vi, Mr. Grdina, se pripravite na to, zakaj Vi spravljate groše na varno! Glejte, dobri Mr. Zajc napoveduje, da boste kmalu Vi sami "na varnem"... Za počt!

Nagajivost je, če isti g. Zajc zapiše (in je že zapisal in celo tiskati dal): Ko bi le tam mogli lire jesti...! Z drugo besedo: Denar jim tam nič ne pomaga... Kakó ta mož vse debro ve! Oni, ki nam pišejo iz starega kraja, da bi bilo potrebno imeti vsaj ŠTIRI MILIJONE lir in sicer TAKOJ — oni pa nič ne vedo! Pa so še vedno nekateri ljudje pod soncem, ki ne verjamejo, da svet dandanes na glavi stoji! Pa

kaj hočete, Zajc je pač urednik, zato vse ve. Rožman je pa samo en siromašen škof in že zato ne more nič vedeti, čeravno je TAM, Zajc pa TU. Morda bo prihodnjič g. Zajc izračunal, koliko Slovencev bi lahko pomagalo Hitlerju in Mussoliniju na konja v finančnem oziru, če bi imeli na roki 4 milijone lir in — JIH LAHKO POJEDLI... Amen in konec besedi — o tem!

Nagajivost je, če kdo zapiše, da bo po načinu Pomožne Akcije Slovenskih Župnij nabrani in uporabljeni denar koristil le tistim, ki bodo sedaj TAM lire posodili. Le še več takega pisaja! Počasi bo že prišlo na uho VLADI, pa ne ameriški, ampak laški! Potem bodo šli tisti dobri ljudje za ameriški škofi in Tonetom Grdinom kašo pihat, Mussolini jim bo pa pobral vse, kar imajo. Zdaj pa res začnemo razumevati, kako naša pomožna akcija koristi Mussoliniju! Čast g. Zajcu in njegovim somišljenikom! Oni so iznašli pot za pomoč Mussoliniju! Pot denuncijanstva!

Nagajivost pa ni, če kdo zapiše, da bo lira izgubila na vrednosti. To je agitacija — za nas! Mi namreč tudi vemo to in zato hitimo z nabiranjem, da bi mogli poslati pomoč tja dokler so ljudje še živi in dokler ima LIRA SE KAJ

VREDNOSTI! Po vseh poročilih sklepamo, da lira ima neko vrednost in jo bo imela, dokler bo Slovenija pod Lahom. Ko ne bo več, se bomo mi oddahnili, zakaj potem bo za Slovence poskrbel JPO-SS. Cast mu!

Tudi to ni nagajivost, če kdo zapiše, da je bilo od živih, poslanih v Grčijo, približno polovica ukradenih in odpeljanih v Nemčijo, tega pa ne zapiše, da so časopisi objavili tudi proteste zoper to trditev od ljudi, ki poznajo razmere. Ne, to ni nagajivost, to je — kaj neki je? Morda zgolj mižanje z enim očesom? Pa recimo, da je tako, ker nočemo biti "zafirkljivi". Primera za živili sicer ne spada v našo polemiko, toda — nismo mi spravili tega na dan v zvezi s Pomožno Akcijo Slovenskih Župnij... Vi, ljudje okoli slovenskih in drugih katoliških župnij! Zdaj eno besedo vam. Vzemite si jo k srcu! Med tem ko drugi nagajajo, vi delajte in DARUJTE! Če bi se katoliška dobrodelnost ustrašila vsakega godrnajočega medveda, pa magari samo v Zajčevi koži, bi se bil že pred dva tisoč leti premislil neki zgodovinar, preden je zapisal o takratnih kristjanih: Poglejte, kako se ljubijo med seboj...

Če se današnji katoličani ne ljubimo med seboj, nas razni Zajci zmerjajo, da smo krščanstvo vrgli med staro šaro. Če skušamo pokazati, da se še vedno kolikor toliko ljubimo, nam očitaajo, da smo zgagarji. Nak, tem ljudem ne bomo ustregli, zato skušajmo ustreči SIROMAKOM in BOGU!

P. Bernard Ambrožič
62 St. Marks Place
New York City.

STANOVANJE V NAJEM
se odda slovenski družini. Tri sobe, kopalnica in druge ugodnosti. Vprašajte v slovenski ovetličarni
John Gottlieb,
1845 W. Cermak Rd.
Phone CANal 3073

POSLUŠAJTE
jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi.

PAY HOMAGE WITH FLOWERS ON MEMORIAL DAY

This Memorial Day has a special significance... Our nation is at war... Our boys are facing foes on battle fronts in all parts of the world, risking their lives to defend all that we cherish in the American way of life. Our minds and our hearts are with them as we pay homage on this Memorial Day to our heroic and patriotic dead and to our beloved family and friends who have passed to the great beyond.

Honor their memory with flowers. Place a tribute of love and gratitude upon their graves. Your flower will assure you in choosing an appropriate floral remembrance.

KOBILICE

Spisal Ksaver Meško.
Zgodovinska slika iz leta 1672.

(KONEC)

Nenadoma se je vznemiril. Dvignil je ušesi, pozorno poslušal, nemirno prhutnil z njima, spet napeto vlekel v nju daljne, nejasne glasove. Bolj in bolj se je vznemirjal. Siril je nozdrvi, glasno pihal, zaobrčal glavo, kakor bi se hotel ogledati.

Tudi gospodar se je zdrnil iz lenega miru, iz otrplega srdu. Zbudil ga je nemir konjev in čudno, zamolklo šumenje, ki se je oglašalo za njim.

Dvignil se je nekoliko v vozu, da bi se ozrl. A komaj je okrenil glavo napol, je konj poskočil, kakor poprej pod udarcem bičevim spodaj v vasi, ter se je spustil v divji beg.

Tako je videl Izak le napol in nejasno ogromen temen oblak, ki je plaval nedaleč za njim, nizko nad zemljo.

Kaj da je, ali se bliža nevihta, dasi poprej ni bilo videti ne enega oblaka na nebu, ali kako čudo se godi v zraku, o tem si v prvih hipih ni bil na jasnem. A ni še prihitel zbesneli Aladin z vozom in z njim daleč, in že je padala nanj, na voz in na konja čudna, strašna toča.

"Kobilice!"

Prebledel je. V hipu so mu oživele v spominu grozote in strahote, ki so jih povzročale po Ptujemskem polju in Slovenskih goricah kobilice že nešteterkrat. Od roda do roda so si pripovedovali o teh strahotah, kako da so kobilice uničile polja in vinograde, zastrupile vodnjake in potoke, se lotile ljudi in živali ter jih neusmiljeno uničile, če ni prišla ob pravem času pomoč.

In zdaj — glej, spet so tu, te strašne uničevalke!

Ozrl se je v višino, z očmi osteklenelimi od groze. Glej, vse ozračje polno letečih, strašnih jezdecev, da ni mogoče videti solnca nad njimi, in da se mračni pod njimi kakor ob najhujši nevihti. Ozrl se je po polju naokoli: Nikjer nikogar! Sam na cesti, kakor daleč sega oko, sam pod nečloveško, divjo armado, ki je pričela že prve svoje naskoke...

"Bog mojih očetov, usmili se me! Reši me!"

Krčevito, z vso močjo mu je pograbila roka za bič. Udaril je po konju, da se je vzel, a se je takoj pogladil s podvojeno divjostjo in naglico po cesti. Čutil je pač tudi sam, da se razprostirajo smrtne sence nadenj in nad vso krajinjo. Edino v divjem begu je morda še rešitev.

Izak je klatil kakor blazen zdaj po konju, zdaj po zraku, okoli sebe, nad seboj, za seboj. A malo so pomagali ti srditi udarci. Ziva toča je padala gosteje in gosteje. Na noge so mu padale kobilice, po rokah so mu gomazele, ščegetale so ga po vratu, grizle ga že v obraz. Nad njim pa je sikalo in šumelo, kakor bi sikala skozi zrak neskončna množica puščic, in bi se v naglem poletu rahlo drgnila puščica ob puščico.

"Strašno!" — je vpil Izak in je stresal z glavo, da bi se obranil mrčesa. — "Reši me, Bog mojih očetov in moj Bog! — Na pomoč! Pomagajte!"

Z vso močjo je udaril po konju. Vranec, hropeč, klekajoč že v kolenih od obupnega bega, je planil v stran, voz je zaškripal, se prevrnil, daleč s ceste na njivo je odletel žid.

Napol je še videl kako voz visoko poskakuje za zdvijanim konjem in ga tako še bolj plaši, kako buta ob trdo cesto, se odbija, se kotali zdaj na levo, zdaj na desno — zdaj, glej, divja konj sam dalje, le oje in branjolav ga bijeta v zadnje noge in ga podita še huje...

Že ni videl ničesar več — lice in oči so mu povsem zakrile kobilice. Trgal jih je z obraza, trl in mečkal jih z drhtečimi rokami, otepel je kakor blazen z nogami, da se jih obrani, valjal se je, kakor bi gorel, sem in tja po zemlji, ne, ne po zemlji, po napol trdi, napol mehki postelji, ki se je vdajala pod njim, a se ga je tudi bolj in bolj ovijala.

Tulil je v strašni grozi kakor ranjen vol in kričal, dasi mu je mrčes silil tudi v usta, da ga je ob vsaki besedi grizel, in mu je gnusno prasketalo med zobmi:

"Na pomoč! Pomagajte! Ah — umiram!"

Od nikoder odgovora! Od nikoder tolažilne besede, ne enega glasu, ki bi užgal v obupanem, s smrtjo se borečem srdu iskričo upanja.

Le čudno je šumelo ob njem, nad njim. In še vedno težje je legalo nanj, vedno strašneje...

"Ali tako maščuješ vdove in sirote, o strašni Bog mojih očetov?"

Le srce mu je vpilo, usta so mu samo še hropela. Vse moči so se mu že utrudile, onemogle. Ni se mogel več braniti. Le zdaj zdaj se je še privzdignila gomazeča, sem in tja se prerivajoča mrtvaška odeja na njem. Za hip se je vzbočila, zatrepetala, se sesula malo na stran — a spet se je onemoglo zrušilo telo, ki se je poskušalo še enkrat izviti iz strašnega groba.

Mrčes se mu je že zajedal v lica, v vrat, v ušesa, v roke, grizel mu je obleko s telesa. Šumelo mu je v ušesih, kakor bi tekla mimo silna reka. Zdelo se mu je, da se potaplja v valovih, da pada globlje in in globlje. Voda ga duši, izgublja zavest...

"Rahela! ... Moji cekini ... Rahela —"

Rahelo, strmečo s pekočimi očmi skozi okno dol na temne, čudne oblake, ki so se vlekli na daleč in na široko črez polje, so padali in se spet dvigali, je nenadoma pretresla silna groza. Črne, v vročici goreče oči so ji izstopile in so se zajedle v neznan prikazen, tako strašno slično prikazni varljivih sanj. Hipoma se ji je zazdelo, da sliši iz daljave bolesten, proseg ni obupen klic.

Tedaj se je zrušila na kolena kakor k molitvi. Zakrila si je oči z rokami in je kriknila:

"Zdaj je dopolnjeno..."

IV.

Še tisto popoldne, proti večeru, so zazvonili zvonovi v Ptujju in po vsem Ptujemskem polju.

Tedaj se je dvignilo staro in mlado, moški in ženske, in vsi so šli v boj proti vojski, ki ni bila mnogo manj nevarna od turških roparskih trum.

Pač je bilo ljudstvo v prvih hipih prestrašeno nad strašno množico mrčesa — odraslemu možu do kolena ga je bilo. Pač je bilo v prvih hipih zmedeno in ni vedelo, kaj naj stori, kako se naj postavi groznemu napadu in bran. A grozeča nevarnost ga je kmalu zdramila iz negotovosti in brezglavnosti in mu je vrnila prevdarnost in moč.

Zene so kuhale v loncih in kotlih krop, nosile ga z otroci iz kuhinj in ga polivale na mrčes, ki se je spustil proti večeru na polje k počitku. Možje so nosili in vozili iz vasi slamo, listje, sirova drva in smrečje. Okrog in okrog vasi so kmalu goreli s krmežljivimi plameni kresovi. Gost, dušec dim se je valil čez polje.

Drugi dan proti poldnevu so našli kmetje na svojem uničujočem in morečem pohodu po polju v bližini velike ceste razbit voz, nedaleč proč popolnoma oglodano človeško okostje, dalje gori na polju bel konjski skelet.

Po vozu so spoznali, da je ponesrečenec — žid Izak Rosenzweig iz Ptujja...

Molitvenik

"SLAVA MARIJA"

je tiskan v srednje velikem tisku in je najpripravnejši slovenski molitvenik v Ameriki. Stane v usnje vezan:

Trde platnice \$1.50

Vezan v vatirane platnice.....\$1.75

Naroča se pri:

"AMER. SLOVENCU"

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

NAROČITE IN ČITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence.
Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno.
Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

VI SE UČITE ANGLEŠČINE - VAŠI OTROCI PA SLOVENŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BÉRILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

KRASNA ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16½x12½

Tiskana v večih barvah. Sredi je v vencu sedanjí predsednik Zdr. držav Franklin D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. držav podpisani s njihovimi lastnoročnimi podpisali. Pod predsednikovo sliko vihira v vetru ponosno svezdana zastava. Pod zastavo je spominska plošča in na nji tiskano v okrajšavi listina pravic in svobodin. Slika je v okvirju in v okvirju steklo. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak ameriški dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih še nekaj dobili

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljaten strošek plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi silko po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame na snanje, in dokler zaloga izraja z njimi lahko postrežemo onim, ki si jo želijo.

Naročilo je pridjati potrebni znesek in ga poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

V Ameriki je zelo veliko političnih dvoživk ali amfibij. Dvoživke so lahko na zraku ali v vodi.

Bojim se, da utegnejo biti vsi Nemci, ako niso že popolnoma amerikanizirani, take dvoživke. Ne bodo vsi za Hitlerjem, za Hitlerja pa bodo skoroda vsi. Saj veste, kaj to pomeni. Prekerni je s to dvoživsko robo tudi pri Irčih: so za Ameriko, morda ravno nočejo, da bi zmagal Hitler, ampak Angleži naj bi ne smeli zmagati. V čudni koži tičijo taki Irči. Tudi med Slovani je nekaj dvoživk. Kdo naj zmagaja, Amerika ali neka Hrvaška, ki je napovedala Ameriki vojko? Nekaj takih bo tudi med Slovaki, Jugoslavoani naj bi bili Slovenci, Hrvati. Ampak ne le po neki bivši označbi, tudi po mentaliteti je še silno visok odstotek takih, ki se sami imajo za Austrijske, ali Hungarijske. Poprašuj, pa boš videl, kako je v srcih.

Se druge dvoživke so. Tudi mali narodi naj bi imeli svoje pravice. Lepo in po atlantskem čarteru. Ali naj bi imeli in mogli imeti tudi svoje neodvisne države? V Rusiji je do 80 raznih narodov in naroditvev, toraj naj bo tam 80 držav. To bi bila mastna pečenka za Japonce in tudi za Nemce, ker bi te neodvisne države poklali kakor muhe.

Tudi sovjetski kajoni pa so dali tem naroditvev pisavo in jezik, držav pa jim ne bodo dali, ker ni potrebno, ako se jim ne jemljejo pravice za narodni obstanek.

Baltište države hočejo Sovjeti dobiti v svoje politično območje, in vse Rutence, in Bukovino in Besarabijo, kakor vsaj danes to izgleda. Ali bodo Sovjeti vse, vsako narodno bitnost, poteptali, te narode

de porušili, pokomunizirali? Neki trdijo tako, in jaz ne vem, kako bi postopali, izdali pa so Sovjeti nekaj izjav v nasprotnem smislu.

Pri dvoživkah smo in neke dvoživke točijo debele solze že danes za te narode, za Estonce, Fince, Latve, Litvincce, Rumunce... in se že danes in naprej hudo zgražajo nad Sovjeti in nad temi komunističnimi zatiralci teh narodov. Posebno točko tvorijo pri solzah Poljaki, katerim bodo Sovjeti vzeli Rutence in Belorusce vsaj. Ampak Poljaki so prej imeli pod seboj pet milijonov Rutencev in en in pol milijona Belorusov, in Poljaki so pri narodnosti čudni čuki, da poznajo le poljski narod. To je fakt, dejstvo, Poljsko zatiranje Rutencev in Malorusov se je vršilo, to je neoporečno dejstvo, sovjetsko ali komunistično zatiranje je le problematično, bi morda prišlo, lahko bi tudi ne prišlo, ampak te dvoživke se zgražajo pri še vse le problematičnem postopanju Moskovičev napram narodom, fakičnega in zgodovinskega postopanja Poljakov pa ne vidijo!!

Ako postane Hrvaška popolnoma neodvisna, in mnogi bi si prerezali vratove, ako bi ne postala, bi bili Slovenci izgubljeni, bi izgubili, ker čez vsako najmanjšo narodno pravico lahko že danes naredijo križ, ko bi prišli pod Nemce, Lahe in Mažare. To se more že danes označiti kot dejstvo, ako bi tako prišlo. Pa za Slovence ni nobene solze, niti zmenijo se ne za ta naroditvev taki, ki imajo debele solze za Fince, Latve, Estonce, Litvincce, Rumunce.

Ali ni to prav nečedna dvoživska roba in ali niso take dvoživke prave spake??

IZ SLOV. NASELBIN (Nadaljevanje z 2. strani)

ječmenovca, in se bomo malo medsebojno pogovorili.

Bo prijetno na našem katoliškem shodu dne 30. maja. Vsi, kateri čitate ta dopis in niste več kakor sto milj oddaljeni, sklenite: gotovo bom navzoč, gotovo bom navzoča!

Na takih shodih se poživimo in utrdimo v našem verskem prepričanju. Saj mora biti naša prva dolžnost skrbeti, da ne izgubimo najdražjega, to je vere v Boga, po kateri se izveličajo naše neumrjoče duše. Ker bo program obširen in — upamo — tudi privlačen, bo vstopnina 50c. Ves preostanek je odločen za dobrodelne namene.

Torej užitek in uspeh na oba kraja: utrdili se bomo v našem verskem prepričanju in zbrali nekaj podpore, da bo mogla tudi letos Zveza družtev Najsv. Imena nekaj darovati za dobrodelje.

Toraj, vsi katoliško misleči možje in fantje, žene in dekleta, le pridite omenjeni dan v naše Novo Mesto ali Newburg, kjer se bo vršil katoliški dan pod pokroviteljstvom Zveze družtev Najsv. Imena. Vas vse prijateljsko pozdravljam ter kličem: Na svidenje in dobrodošli!

J. Resnik

MEMORIAL DAY

Next Sunday, May 30th, our country will observe Memorial Day. A tribute to our great heroes whose valiant deeds shall forever live in the history of our great country.

This Memorial Day has a special significance. Our nation is at war. Our boys are

facing foes on battle fronts in all parts of the world, risking their lives to defend all that we cherish in the American way of life. Our minds and our hearts are with them as we pay homage on this Memorial Day to our heroic and patriotic dead and to our beloved family and friends who have passed to the great beyond.

Therefore, on Memorial Day, one day of all the year that has been set aside to honor those who have gone before us, pay your tribute with flowers, symbol of comfort and courage, of sorrow and solicitude. Anywhere and everywhere they speak the universal language of life, everlasting.

Next Sunday when you join with the millions of men, women and children who will pay their respects to the memory of their dear ones, bear in mind that there is no more suitable manner in which to do that than with appropriate flowers.

DR. JOHN J. SMETANA
Prigleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. CNeal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8.30 zvečer.